

Визначення факторів ризику емітента та їхнє представлення у річному звіті

м. Судак
4-7 жовтня 2007 р.

Структура доповіді

- I. Яка інформація повинна розкриватися емітентом у розділі “Фактори ризику”**
- II. Оптимальний формат описання факторів, які можуть мати негативний вплив на діяльність емітента**
- III. Практичні приклади описання ризиків західними компаніями**
- IV. Зміни, які передбачається внести до розділу 2 Річного звіту “Фактори ризику”**

I. Яка інформація повинна розкриватися емітентом у розділі “Фактори ризику”

Принципи корпоративного управління ОЕСР. Анотація до розділу V “Розкриття інформації та прозорість” у частині описання факторів ризику:

“ Користувачам фінансової інформації та учасникам ринку потрібна інформація стосовно передбачуваних істотних ризиків, які можуть включати: ризики, притаманні галузі, або географічним регіонам, в яких працює компанія; залежність від сировини; ризики фінансового ринку, включаючи процентні або валютні ризики; ризики, притаманні деривативам та позабалансовим угодам; та ризики, пов'язані з обов'язками стосовно охорони навколишнього середовища.

Проект розвитку ринків капіталу

Визначення факторів ризику емітента та їхнє представлення у річному звіті

I. Яка інформація повинна розкриватися емітентом у розділі “Фактори ризику”

Принципи корпоративного управління ОЕСР. Анотація до розділу V “Розкриття інформації та прозорість” у частині описання факторів ризику:

Принципи не вимагають розкриття інформації у більшій мірі, ніж це є необхідним для повного інформування інвесторів про значущі та передбачувані ризики підприємства. Розкриття інформації про ризики підприємства є найбільш ефективним, якщо ці ризики безпосередньо стосуються галузі, в якій працює емітент. Ефективною практикою вважається розкриття інформації про систему моніторингу та управління ризиками”.

Проект розвитку ринків капіталу

Визначення факторів ризику емітента та їхнє представлення у річному звіті

I. Яка інформація повинна розкриватися емітентом у розділі “Фактори ризику”

Стандарти розкриття інформації Міжнародної організації комісій з цінних паперів (IOSCO) (частина III D. Фактори ризику):

“У розділі “Фактори ризику” документ повинен містити докладну інформацію про ті фактори ризику, що впливають на діяльність підприємства або галузі, в якій воно працює, та які підвищують ризик інвестування в його цінні папери. Бажано, але не обов'язково, надавати фактори ризику в порядку їхньої пріоритетності для компанії. Такі фактори можуть включати, зокрема, наступні: сутність діяльності, яку здійснює, або планує здійснювати компанія; фактори, які стосуються компаній, в яких вона працює; відсутність прибутків за останні періоди; фінансовий стан компанії; можлива відсутність ліквідного ринку для торгівлі цінними паперами компанії; покладання на досвід керівництва; незвичайні конкурентні умови; потенційне “розмиття” частки акціонерів в капіталі компанії; очікування сплину терміну дії патентів, торгових марок або контрактів, що мають важливе значення для діяльності компаній; залежність від обмеженого кола споживачів або постачальників. Розділ “Фактори ризику” має резюмувати більш детальний розгляд факторів, що впливають на діяльність емітента, які містяться в інших розділах звіту”

Проект
розвитку ринків капіталу

Визначення факторів ризику емітента та їхнє представлення у річному звіті

I. Яка інформація повинна розкриватися емітентом у розділі “Фактори ризику”

Комерційна таємниця – відомості, пов'язані з виробництвом, технологією, управлінням, фінансовою та іншою діяльністю суб'єкта господарювання, що не є державною таємницею, розголошення яких може завдати шкоди інтересам суб'єкта господарювання. Склад і обсяг відомостей, що становлять комерційну таємницю, спосіб їхнього захисту визначаються суб'єктом господарювання відповідно до закону

(стаття 505 Господарського кодексу України)

Проект
розвитку ринків капіталу

Визначення факторів ризику емітента та їхнє представлення у річному звіті

II. Оптимальний формат описання факторів ризику

Структура описання ризику:

1. Заголовок – Назва ризику
2. Основна частина – Описання ризику.
3. Заключна частина – заходи, здійснювані підприємством, які спрямовані на мінімізацію ризиків

Проект
розвитку ринків капіталу

Визначення факторів ризику емітента та їхнє представлення у річному звіті

II. Оптимальний формат описання факторів ризику

В основній частині має міститися інформація про тенденції, які призвели або можуть призвести до виникнення ризику, обґрунтування можливості його виникнення.

Інформація має бути підкріплена конкретними фактами, відображеними у фінансовій звітності чи в іншій фінансовій або господарській інформації про діяльність емітента, або політичних чи економічних умов, що призводять до виникнення/розвитку зазначених ризиків.

Для уникнення дублювань даних з інших розділів, рекомендується робити посилання на інші частини звіту, в яких певну інформацію описано більш детально.

Проект
розвитку ринків капіталу

Визначення факторів ризику емітента та їхнє представлення у річному звіті

II. Оптимальний формат описання факторів ризику

ПРИКЛАД (зі звіту корпорації FORD за 2005 рік, стор. 19)

Збереження тенденції зниження частки підприємства на ринку.

Впродовж кожного з останніх п'яти років частка корпорації на ринку зменшувалася, внаслідок чого з 21.1% у 2002 році вона зменшилася до 17.1% у 2006 році. Зменшення сукупної частки ринку головним чином відображає зменшення нашої частки на ринку роздрібного продажу, яка впродовж останніх п'яти років зменшилася з 16.3% у 2002 році до 11.8% - у 2006 році. Оскільки значна частина наших видатків є фіксованою, такі зниження обсягів продажу негативно позначилися на результатах нашої діяльності. *Тоді як ми намагаємося стабілізувати нашу позицію на ринку та зменшити видатки шляхом запровадження заходів спрямованих на реструктуризацію, як це описано в Розділі 7, ми не можемо бути повністю впевнені в тому, що ми досягнемо успіху у цьому напрямку.* Таким чином, збереження тенденції зниження частки ринку може мати значний негативний вплив на результати нашої діяльності та фінансовий стан корпорації.

Проект
розвитку ринків капіталу

Визначення факторів ризику емітента та їхнє представлення у річному звіті

III. Практичні приклади описання ризиків західними компаніями

Приклад 1. Банківська Група Goldman Sachs (дані звіту за 2006 рік).

Розділ 1А. Фактори ризику.

Ми стикаємося зі значною кількістю різноманітних ризиків, які є суттєвими та притаманні видам діяльності, що ми здійснюємо, включаючи ринкові, кредитні, операційні, правові та регуляторні ризики, а також ризики, пов'язані з ліквідністю. Нижче наведено деякі з найбільш важливих ризиків, що можуть вплинути на нашу діяльність.

Наша діяльність може зазнати негативного впливу від зміни умов на світових фінансових ринках та економічних умов в цілому.

Ми можемо зазнати збитків внаслідок неефективних процесів та стратегій, спрямованих на управління ризиками.

Наша ліквідність та діяльність можуть зазнати негативного впливу через неможливість отримати доступ до ринків капіталу або продати активи, або через зниження наших кредитних рейтингів чи через будь-яку іншу нездатність Групи Goldman Sachs отримати ресурси від її дочірніх підприємств.

Наша діяльність, прибутковість або ліквідність може зазнати негативного впливу внаслідок погіршення якості кредитів, або через дефолти третіх осіб, що винні Групі грошові кошти, цінні папери або інші активи.

Ми стикаємося зі значними ризиками, оскільки нові напрямки нашої діяльності передбачають укладення угод зі значно ширшим колом клієнтів, роботу з новими видами активів та на нових ринках.

Проект
розвитку ринків капіталу

Визначення факторів ризику емітента та їхнє представлення у річному звіті

III. Практичні приклади описання ризиків західними компаніями

Угоди з деривативами можуть містити для нас непередбачуваний ризик та потенційні збитки

Збій в роботі нашої операційної системи або інфраструктури, або таких систем у третіх сторін, може вплинути на нашу ліквідність, зашкодити бізнесу, нашій репутації та спричинити збитки

Конфлікти інтересів дедалі збільшуються та неможливість відповідного їхнього врегулювання може мати значний негативний вплив на нашу діяльність.

Наша діяльність та діяльність наших клієнтів підлягає значному та детальному регулюванню у всьому світі.

Значні правові зобов'язання або значні регуляторні дії проти Goldman Sachs можуть мати суттєві негативні фінансові наслідки або завдати репутаційної шкоди Goldman Sachs, що, у свою чергу, може мати серйозні негативні наслідки для перспектив нашої діяльності.

Фінансові послуги є високо конкурентною галуззю.

Зростання електронної торгівлі та запровадження новітніх технологій можуть негативно вплинути на нашу діяльність внаслідок збільшення конкуренції.

Наш бізнес може зазнати негативного впливу якщо ми не можемо найняти та утримати кваліфікований персонал.

Здійснюючи свою діяльність у різних частинах світу, ми стикаємося з політичними, економічними, правовими, операційними та іншими ризиками, що притаманні функціонуванню у різних країнах.

Проект розвитку ринків капіталу

Визначення факторів ризику емітента та їхнє представлення у річному звіті

III. Практичні приклади описання ризиків західними компаніями

Приклад 2. Фактори ризику компанії Steel Dynamics, Inc. (зі звіту за 2006 рік)

Наша прибутковість залежить від дії факторів ризику, описаних у даному розділі. Наведені нижче фактори ризику можуть мати значний негативний вплив на наш операційний, фінансовий стан та результати діяльності, проте ці фактори не є єдиними, з якими стикається наша компанія.

Ризики, пов'язані з галуззю, в якій ми працюємо

Впродовж останніх років імпорт сталі до Сполучених Штатів негативно вплинув, та може знову негативно вплинути на ціну на сталь у США, що відповідно позначиться на наших обсягах продажу та прибутковості.

Надмірні виробничі потужності Китаю, разом зі зниженням обсягів споживання сталі у Китаї, можуть мати значний негативний вплив на місцеву та світову політику формування ціни на сталь та одним зі своїх наслідків можуть мати збільшення обсягів експорту сталі в Сполучені Штати.

Зростання цін та обмежений доступ до сировини та енергетики може обмежувати операційні можливості та знижувати прибутковість

Рівень нашого виробництва та продажу, а також наших прибутків зазнає значних коливань, пов'язаних з циклічністю сталеливарної галузі та галузей, які ми обслуговуємо, особливо автомобільної індустрії.

Проект розвитку ринків капіталу

Визначення факторів ризику емітента та їхнє представлення у річному звіті

III. Практичні приклади описання ризиків західними компаніями

Ризики, пов'язані з нашою діяльністю

Ціна наших акцій постійно змінюється та може зазнати значного спаду.

Акції, що знаходяться у вільному обігу, можуть негативно вплинути на вартість наших цінних паперів.

Ми можемо не мати можливість у майбутньому сплачувати дивіденди готівкою.

Ми можемо зіткнутися з проблемами нестачі та, відповідно, підвищення цін на сировину, енергетику та перевезення.

Ми можемо зазнати значного посилення цінової чи іншої конкуренції з боку інших виробників сталі, що може спричинити значний негативний вплив на нашу діяльність, фінансовий стан, операційні результати або перспективи.

Конкуренція з боку інших матеріалів також може негативно позначитися на нашій діяльності, фінансовому стані, операційних результатах або перспективах.

Знос або вихід з ладу обладнання може мати негативний вплив на нашу діяльність, фінансовий стан, операційні результати та перспективи.

Ми можемо зазнати ризиків від впровадження нашої стратегії зростання.

Актуальними для нас є ризики, пов'язані зі злиттями/поглинаннями.

Законодавство у галузі охорони навколишнього середовища накладає на нас значні витрати та обмеження діяльності Steel Dynamics.

Технологічні, операційні та інші ризики, пов'язані запуском нашого проекту Mesabi Nugget можуть зашкодити в реалізації очікуваних переваг та мати своїм наслідком втрату наших інвестицій.

Проект розвитку ринків капіталу

Визначення факторів ризику емітента та їхнє представлення у річному звіті

III. Практичні приклади описання ризиків західними компаніями

Загальні рекомендації стосовно форми та представлення інформації:

Проста мова. Важливо, щоб емітент при підготовці звіту використовував звичайну щоденну мову, та у разі використання технічних термінів – надавав їхнє пояснення, що зробить звіт більш доступним для розуміння пересічних інвесторів та акціонерів.

Описові заголовки. Інформація повинна подаватися під описовими заголовками та підзаголовками, які дають читачеві поняття про зміст нижчевикладеного.

Наглядність звіту. Документи часто містять ілюстрації, діаграми та іншу інформацію, що допомагає інвесторам краще зрозуміти діяльність компанії.

Пріоритетність викладення даних. Першочергово оприлюднюється найважливіша інформація, після цього – більш детальні дані. Такий спосіб подачі інформації полегшує сприйняття інформації для менш досвідчених користувачів і подає більше деталей для досвідченіших інвесторів.

Особові займенники. Вживання займенників "ми" або "наша компанія" у звертанні до читача робить документ менш формальним, легшим для розуміння і прочитання.

Проект розвитку ринків капіталу

Визначення факторів ризику емітента та їхнє представлення у річному звіті

IV. Зміни, які передбачається внести до розділу 2 Річного звіту “Фактори ризику”

Ризики пов'язані з інвестуванням в цінні папери. Ці ризики можуть включати, але не обмежуватися наступними:

- фактори, які обмежують здатність акціонерів компанії впливати на рішення стосовно вибору директорів або інших питань, які вирішуються шляхом голосування акціонерів;
- Фактори, що можуть “розмити” поточну частку участі акціонерів в капіталі компанії;
- Фактори, що можуть обмежувати виплати дивідендів по акціях або основної суми та відсотків по боргових цінних паперах емітента;
- Недостатня ліквідність чи інші фактори, що можуть обмежити можливість продажу цінних паперів емітента їхніми власниками;
- Будь-які інші фактори, що можуть негативно вплинути на права власників цінних паперів емітента, включаючи можливість реалізації цих прав або їх застосування

Проект розвитку ринків капіталу

Визначення факторів ризику емітента та їхнє представлення у річному звіті

IV. Зміни, які передбачається внести до розділу 2 Річного звіту “Фактори ризику”

Приклади описання факторів ризику, пов'язаних з інвестуванням в цінні папери емітента:

1. Торгівля нашими акціями (облігаціями) здійснюється на позабіржовому ринку, при цьому обсяги торгівлі є достатньо невеликими. Враховуючи зазначене, не можна гарантувати, що власники акцій (облігацій) зможуть вільно їх продати.
2. Торгівля нашим цінними паперами не є активною.
3. Лише 20% наших акцій знаходяться у власності дрібних акціонерів, рештою (80%) володіє пан Іванов. Таким чином, дрібні акціонери не матимуть реальну можливість скористатися своїм правом голосу по таких питаннях, як обрання директорів або можливий продаж чи злиття компаній.
4. Боргові цінні папери не є забезпеченими та є субординованими по відношенню до поточної та майбутньої заборгованості компанії.
5. За час свого існування компанія не сплачувала дивіденди за простими акціями. Керівництво компанії спрямовує прибутки на подальшу експансію та не має намірів у найближчому майбутньому сплачувати дивіденди акціонерам.

Проект розвитку ринків капіталу

Визначення факторів ризику емітента та їхнє представлення у річному звіті

Проект
розвитку ринків капіталу

**Визначення факторів ризику емітента та їхнє
представлення у річному звіті**

Дякую за увагу!